

Aarhus byråds journalsager (J. Nr. 317-1907)

Originalt emne

Brandvæsen

Brandvæsen/Sprøjtehuse og -Skure

Indholdsfortegnelse

- 1) [Byrådsmødet den 19. september 1907](#)
- 2) [Byrådsmødet den 3. oktober 1907](#)

Uddrag fra byrådsmødet den 19. september 1907 - side 1

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 317-1907)

Indstilling fra Brandkommissionen om Tilvejebringelse af en Remise paa Frederiksbjerg til Stationering af Brandmateriel i Henhold til følgende Skrivelse fra Brandinspektøren :

"Efterhaanden som Frederiksbjerg vokser mod Syd, bliver det nødvendigt at flytte de Redskaber, der nu ere stationerede dels paa den gamle Kirkegaard, dels ved Ridehuset paa Frederiks Allé, til et Sted, der er mere centralt beliggende end den nuværende Allarmplads. Mandskabet, der bor omtrent i Højde med Ole Rømersvej, skal først ned til Ridehuset, og hvis det brænder paa Frederiksbjerg tilbage igen til Brandstedet. Dette er uheldigt.

Hertil kommer, at Trykke ti Vandledningerne er for lille, under alle Omstændigheder i Sct. Pauls Kvarteret, saa at en Brand i Etagerne maa angribes med Sprøjte. Direkte Straale fra Vandledningen er ikke tilstrækkelig.

Der maa skaffes Plads til en kørende Sprøjte, en Slangevogn og en Redningsstige.

Den nemmeste Maade at skaffe Plads paa er at købe en lille Ejendom paa Ole Rømersvej. Nr. 96 egner sig fortrinligt hertil, men det vilde selvfølgelig være heldigst, om Byen købte baade Nr. 94 og Nr. 96 - ialt 800 kv Alen og herpaa opføre en Remise for nævnte Redskaber.

Paa begge Ejendomme er der kun Baghuse, og Pladsen foran er stor nok til, at der paa denne kan bygges, hvad der behøves. Baghusene kunde saa lejes ud til nogle Brandmænd.

Paa denne Maade vilde Byen for en billig Penge kunne faa et heldigt beliggende Sprøjtehus paa Frederiksbjerg, men da Byen selv ejer Grund paa Frederiksbjerg, vil den mulig foretrække at afgive det fornødne Areal paa et andet Sted.

Den Grund, jeg taler om, vil koste 9000 Kr., og Sprøjtehuset vil kunne opføres for knapt 2000 Kr., der bliver altsaa 11000 Kr. at forrente ; men paa Grunden er 2 Bygninger, der vil kunne give en aarlig Leje stor 350 Kr., regner man 6 pCt. af 11000 Kr., vil Byen altsaa have Sprøjtehuset for 310 Kr. aarlig.

Hvorledes Byen vil ordne Sagen, kan jeg selvfølgelig ikke have nogen Mening om; men hvis Byen helst vil undgaa at købe eller i det Hele afgive Areal til ovennævnte Øjemed, kan jeg bringe forannævnte Redskaber under Tag for en aarlig Leje af 450 Kr., og maa jeg indtrængende anmode den højtærede Kommission om, at det for Reserven fornødne Materiale bliver samlet paa et centralt beliggende Sted ude paa Frederiksbjerg.

Samuel sen oplyste, at Brandkommissionen ønskede at henlede Byraadets Opmærksomhed paa det heldige i at faa en Plads til Redskaber paa Frederiksbjerg.

De to af Kommissionen nævnte Ejendomme laa bekvemt og centralt og kunde købes og indrettes for ca. 11000 Kr., og da Baghusene kunde lejes ud til Beboelse, vilde den aarlige Udgift kun blive ea. 200 Kr. Hvis Byen ikke ønskede at købe, kunde man leje Lokaler for ca. 450 Kr., eller ogsaa kunde Byen selv afgive en Plads.

Han anbefalede, at Sagen gik til Budgetudvalget muligvis suppleret med Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse.

Jakob Jensen vilde ikke være med til at bygge Sprøjtehus til Gaden og udleje Bagbusene til Beboelse. Tidligere havde man Sprøjterne spredt over hele Byen, saa fik man dem

samlet, men nu ønskede man atter at begynde at sprede dem; det vilde han meget fraraade. I Virkeligheden var dette Forslag fra Brandkommissionen den første Begyndelse til en ny Brandstation.

Nørgaard troede ligeledes, at Spørgsmaalet drejede sig om en ny Brandstation, og til at indrette en saadan var Tiden ikke inde.

Samuelson maatte protestere imod, at man skulde tænke paa at faa en ny Brandstation, men Forslaget var fremkommet af Hensyn til Udstillingen i 1909.

Jakob Jensen kunde ikke se rettere, end at det maatte blive en Brandstation, da der skulde være saavel en Sprøjte som Vagtmandskab. Han mindede om, at Kommissionen havde faaet Paalæg om at fremkomme med Forslag til en Sprøjte med elektrisk Drivkraft. Fik man en saadan Sprøjte, vilde den nye Brandstation slet ingen Nytte være til.

Mikael Johansen ansaa det for givet, at der under Udstillingen vilde blive stillet ganske anderledes Krav fra Brandkommissionen, hvis dette Forslag blev forkastet, og han anmodede derfor om at faa Forslaget henvist til Budgetudvalget.

I Henhold til Hr. Jakob Jensens Udtalelser haabede han, at et muligt Forslag om Anskaffelse af en Sprøjte med elektrisk Drivkraft vilde blive vedtaget.

Det undrede ham ikke, at de Herrer Nørgaard og Jakob Jensen havde samme Opfattelse af den foreliggende Sag, da han kendte den store Enighed mellem de to Herrer.

Nørgaard foreslog, at man afviste Sagen; man henviste kun de Sager, hvorom man var enige, til Budgetudvalget for at faa Pengespørgsmaalet undersøgt.

Simonsen kunde ikke indse, at man opnaaede nogen Forbedring ved at vedtage Forslaget.

Dette Forslag, som helt burde afvises, bekræftede en Antagelse, han længe havde næret, om at Politimesteren, Brandkommissionen og Brandinspektøren stak Hovederne sammen, hvorledes de bedst kunde paaføre Byen Udgifter.

Iøvrigt maatte han paatale, at Brandkommissionen indsendte en saa sjusket affattet Indstilling.

Samuelson protesterede imod, at Brandkommissionen skulde ønske at paaføre Byen Udgifter, og bebudede, at der vilde komme ret artige Overskridelser, som de Herrer, der havde lagt Brandstationen i Munkegade, maatte bære Skylden for. Med den Beliggenhed,

Brandstationen havde, kunde Hestene nemlig ikke holde.

Han ønskede Sagen henvist til Budgetudvalget, fordi det drejede sig om et Pengebeløb, men iøvrigt havde han Erfaring for, at naar Brandkommissionen ønskede en Bevilling, sagde Byraadet altid nej.

Jakob Jensen gjorde gældende, at Brandkommissionen havde mange Ideer, og at Brandstationen laa, hvor Kommissionen fra først af havde ønsket, den skulde ligge.

Naar Brandvæsenets Heste ikke kunde holde, laa det i, at de blev overfedede, og at man ikke holdt deres Hove i Orden ved en Dag om Ugen at lade dem staa i en Vandbaas.

Nørgaard syntes ikke, man kunde bebrejde Byraadet Mangel paa Offervillighed overfor Brandvæsenet. Han saa stadig ingen Anledning til at bebyrde Budgetudvalget med en Sag, der ingen Stemning var for.

Filtensborg sluttede sig til Hr. Nørgaards Udtalelse. Byraadet maatte først vedtage Bevillingen, saa skulde Budgetudvalget undersøge, hvor Pengene skulde tages.

Magnus Nielsen betonedede, at der ingen Risiko vilde være ved at købe de to Ejendomme, da de ikke vilde gaa fra deres Værdi, og at det var Tanken at udleje Baghusene til Brandsvendene.

Trykket ved St. Poulskvarteret var saa lille, at det under en eventuel Ildbrand dér vilde være nødvendigt at anvende Sprøjte, men da det vilde tage for lang Tid at føre en Sprøjte derud fra Brandstationen, var det af stor Betydning, at man havde en saadan i Nærheden.

Jakob Jensen var efter Hr. Magnus Nielsens Oplysning, om at Brandsvendene skulde bo i Baghusene, yderlig bestyrket i sin Antagelse af, at Spørgsmaalet drejede sig om en ny Brandstation.

Det vedtoges at henvise Sagen til Budgetudvalget.

Uddrag fra byrådsmødet den 3. oktober 1907 - side 1

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 317-1907)

Erklæring fra Budgetudvalget

angaaende den i Mødet den 19. f. M. behandlede Indstilling fra Brandkommissionen om Indretning af en Remiseplads for Brandredskaber paa Frederiksbjerg.

Formanden meddelte, at Budgetudvalgets Flertal ikke kunde tilraade Købet af de paagældende Ejendomme, saa meget mere som Kommunens finansielle Stilling for Øjeblikket langt fra var gunstig.

Samuelson var forbavset over Budgetudvalgets Indstilling, da Byraadet ikke havde spurgt Budgetudvalget om dets Mening angaaende Indretningen af et Redskabshus, men kun om hvorvidt man skulde købe Grund, leje eller selv afgive Grund. Brandkommissionen fandt det nødvendigt at faa det omhandlede Redskabshus, og kunde man ikke gaa med til at købe de to Ejendomme, maatte man enten leje Plads eller selv afgive Grund. Det maatte endvidere kaldes meget mærkeligt, at Budgetudvalget ikke kunde tilraade en Udgift paa kun 400 Kr. af Hensyn til Byens finansielle Stilling.

Formanden gjorde opmærksom paa, at Budgetudvalgets Udtalelse var foranlediget derved, at man var bange for, det var en ny Brandstation, Sagen egentlig drejede sig om. Efter Hr. Samuelsons Udtalelser maatte man faa det Indtryk, at Byraadet havde vedtaget at indrette det omtalte Redskabshus, men en saadan Vedtagelse havde ikke fundet Sted.

Simonsen havde ikke deltaget i det Møde, hvor Indstillingen var vedtaget, men vilde slutte sig til Budgetudvalgets Flertal. Det var hans Anskuelse, at Sagen i sidste Byraadsmøde var blevet forkastet, men Formanden havde saa diskvalificeret Hr. J. C. Petersens Afstemning, fordi Hr. Petersen ikke havde deltaget i første Afstemning. En saadan Afgørelse maatte betragtes som urigtig, da Medlemmerne maatte have Ret til at stemme ved en Omafstemning, uanset om de ved første Afstemning havde stemt eller ej. Forslaget var altsaa i Virkeligheden forkastet, men iøvrigt var det meningsløst at købe de to Ejendomme, da der umuligt kunde indrettes en ordentlig Vagtstation der, saalænge de to Huse laa der. Han ønskede ligeledes at fraraade, at man lejede Lokaler eller anviste en af Byens Grunde, da Forslaget i Virkeligheden var Begyndelsen til en ny Brandstation.

Mikael Johansen hævdede, at Hr. Nørgaard ved Behandlingen af Sagen i forrige Møde havde gjort gældende, at en Henviisning til Budgetudvalget i Grunden var en Vedtagelse. Hvis man ikke vilde købe de to Ejendomme, maatte man enten leje Plads eller anvise en Grund. Brandkommissionen tænkte aldeles ikke paa at oprette en ny Brandstation, men ønskede kun, at de Redskaber som nu havde Plads paa Rytterikasernen, blev anbragt paa et mere centralt beliggende Sted.

Mousten fremhævede, at Budgetudvalget ikke kunde svare, som det gjorde, hvis der forelaa en Vedtagelse, og dette var da heller ikke Tilfældet.

Nørgaard erindrede Hr. Johansen om, at det var Hr. Johansen med flere, der ønskede Sagen til Budgetudvalget. Han vilde helst have haft den afgjort med det samme og havde gjort opmærksom paa, at en Henviisning til Budgetudvalget ikke nyttede. Han havde aldrig sagt, at en Sag var vedtaget, fordi den blev henvist til Budgetudvalget, men blot, at man kun plejede at henvise de vedtagne Sager til dette Udvalg, for at det kunde undersøge Pengespørgsmaalet. Trods alt, hvad der var fremkommet, troede han vedblivende, at det drejede sig om en ny Brandstation, og gjorde det ikke det, var Sagen aldeles meningsløs. Iøvrigt maatte han hævde Budgetudvalgets Ret til at udtale sig om Sagernes økonomiske Side.

Lottrup fandt det uforsvarligt at afvise Brandkommissionens Ønske. Det drejede sig kun om at faa et bekvemt Sted til Opbevaring af Redningsapparater, som det i Ildbrandstiltælde vilde være af stor Betydning at have i Nærheden af Brandstedet. Skulde Redskaberne hentes for langt borte, kunde der let gaa Menneskeliv tabt, og man burde derfor bevilge, hvad Brandkommissionen bad om, saa havde Byraadet intet Ansvar, hvis der skete noget.

Filtensborg havde heller ikke været til Budgetudvalgsmødet, men sluttede sig til dettes Flertal, saa Indstillingen var altsaa nu enstemmig, iøvrigt burde Sagen henvises til Budgetbehandlingen.

Vestesen opfordrede Brandkommissionen til at lade Sagen falde, da Byraadets Flertal havde Følelsen af, at man ved den foreslaaede Foranstaltning vilde gaa tilbage i Stedet for fremad. Det vilde være langt bedre, om Brandvæsenet sammen med Stadsingeniøren undersøgte Betimeligheden af Automobilers og de elektriske Slukningsredskabers Anvendelse i Brandvæsenets Tjeneste.

Simonsen hævdede, at der for de ny store Ejendommers Vedkommende ikke kunde blive Tale om Fare for Menneskeliv ved Indebrænding, hvis da Ilden blev opdaget i rette Tid, og gjorde den ikke det, var det ligegyldigt, om Redningsapparaterne var centralt beliggende eller ej.

S. Petersen gjorde gældende, at det aldeles ikke drejede sig om en ny Brandstation, men kun om et Skur paa et centralt beliggende Sted til Opbevaring af Redskaber. Brandkommissionen var i Færd med at overveje Automobilers Anvendelse i

Brandvæsenets Tjeneste og vilde snart komme med Forslag derom tillige med Forlangende om flere ny store Bevillinger. Han var ikke stemt for at købe de to Ejendomme, men tilraadede, at man enten lejede Plads eller afgav en af Byens Grunde.

Samuel sen glædede sig over Lovtalerne over Automobilsprøjter og haabede, at Byraadet vilde bevilge Penge til Anskaffelse af saadanne, naar der derom fremkom Forslag. Vandtrykket var flere Steder utilstrækkeligt, saa der vilde ogsaa komme Forslag om Anskaffelse af ny Opstandere. Han henstillede, at Brandkommissionen fik Bemyndigelse til at leje et Lokale.

Lottrup vilde ikke gaa med til en ny Brandstation, men fandt det rimeligt, at Redningsredskaberne blev opbevaret paa et saa centralt beliggende Sted som muligt. Han vilde derfor stemme for, at man bemyndigede Brandkommissionen til at leje et Lokale, og henstillede, at man tog under Overvejelse at opstille Redningsstiger i i det fri paa samme Maade som i de engelske Byer.

Mikael Johansen haabede efter de faldne Udtalelser paa Byraadets Velvilje, naar Brandkommissionen kom med Forslag om Anskaffelse af Automobilsprøjter. Han fremhævede Brandvæsenets og særlig Brandinspektørens Dygtighed og anbefalede at bevilge de 450 Kr.

Jakob Jensen betonedede, at en større Brand som Mejlborgbranden ikke kunde indtræffe paa Frederiksbjerg, og at Brandvæsenet ved denne Brand stod aldeles magtesløs. Dersom Opstanderne var for smaa, maatte de, der havde godkendt dem, bære Ansvar, og skulde de forandres, kunde det gøres efterhaanden. Det forundrede ham, at Brandkommissionen nu motiverede sit Andragende om et Redskabsskur med, at Redskaberne saa hurtigere kunde være ved Brandstedet, da Kommissionen i sin Tid henviste til, at Redskaberne kom hurtigst frem, naar de beroede paa Brandstationen. Han kunde ikke forstaa Bebrejdelseerne mod Budgetudvalget, da det jo i Virkeligheden ikke drejede sig om 450 Kr., men om en helt ny Brandstation.

Magnus Nielsen morede sig over at høre den megen Sagkundskab, særlig fra Hr. Simonsen, men han tvivlede ikke om, at Hr. Simonsen i sit Blad vilde være den første til at angribe Brandvæsenet, hvis dette ikke mødte frem i Tide ved en Brand. Brandvæsenet ønskede kun at faa sine Redskaber opbevaret paa et højtliggende Sted, saaledes at Mandskabet, der skulde bringe de tunge Redskaber frem, ikke kom saa forpustede til Brandstedet, hvilket let kunde medføre Fare for deres Helbred, da de umiddelbart efter

skulde ind i den tit meget stærke Røg. I Modsætning til Hr. Simonsen troede han, at Brandfaren blev større, jo højere Huse man byggede, og henstillede, at Bevillingen blev givet, da man saa intet Ansvar havde, hvis der indtraf et Uheld.

Samuelson hævdede, at Brandkommissionen var blevet behandlet hensynsløst af Budgetudvalget, og at Opstanderne maatte forandres paa en Gang. Den faste Vagt kunde kun betjene de Redskaber, der fandtes paa Stationen, og da i Ildbrandstilfælde kun den nærmeste Linie blev kaldt ud, ønskede Kommissionen, at Redskaberne var saa nær ved denne Linie som muligt.

Nørgaard slog fast, at man havde Lov til at stemme imod uden at udtale noget Mistillidsvotum til Brandkommissionen. Sagen drejede sig ikke blot om de 450 Kr., idet man havde faaet det Indtryk, at det gjaldt en ny Brandstation.

Mikael Johansen forstod ikke, at man vedblivende talte om en ny Brandstation, da Brandkommissionens Medlemmer bestemt hævdede, at en saadan ikke var tilsigtet. Hvis Bevillingen blev nægtet, og der indtraf en Ulykke, vilde man paadrage sig et stort Ansvar.

Jakob Jensen mente, at det, at Husene skulde indrettes til Bolig for Brandsvende, tydeligt tilkendegav, hvad Meningen i Grunden var med Brandkommissionens Forslag.

Samuelson oplyste, at der i Kommissionens Indstilling kun var peget paa, at Husene muligvis kunde udlejes til et Par Brandsvende, men ikke, at der skulde installeres fast Mandskab.

Formanden havde i Budgetudvalget ikke deltaget i Afstemningen, da han ønskede at staa frit, hvis Sagen skulde for ved Budgetbehandlingen, hvor den rettelig hørte hjemme.

Brandkommissionens Forslag forkastedes.